

A Fővárosi Ítéltábla dr. Nyírán Gergely ügyvéd (címe.) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - dr. Szili Orsolya jogtanácsos (alperes címe.) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. november 7. napján kelt 21.P.21.177/2015/49. számú ítélete ellen a felperes részéről 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes személyes szabadságát, lelki egészségét, becsületét azzal, hogy elmulasztotta tájékoztatni a feljelentése alapján eljáró rendőrhatalóságot, hogy a felperesnek a 2013. június 7. napján kelt megállapodásra figyelemmel nincs lejárt lízingdíj tartozása, ezért a felperes szükségtelenül volt kénytelen elszenvedni a rendőrség intézkedéseit és büntető eljárási cselekményeit.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 700.000 (hétszázezer) forintot és ezen összeg után 2014. január 30. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatot.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és a szakértői díj viselése tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 60.000 (hatvanezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 140.000 (száznegyvenezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A fennmaradó 80.000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Egyebekben a peres felek első- és másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

## Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2009. márciusában elköltözött házastársával utolsó közös lakóhelyéről. 2009. június 19-én az alperessel zártvégű pénzügyi lízing szerződést kötött a ... forgalmi rendszámú Volvo személygépjárműre és a szerződésben vállalta, hogy a gépjármű bruttó 1.600.000 forint összegű vételára alapján 1.280.000 forint lízing díjat 84 havi futamidőben havi 26.534 forint törlesztő részletben ügyleti kamattal megfizet az alperesnek. A szerződés mellékletét képező Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) III/7. pontja értelmében a gépjármű tulajdonjoga a lízingszerződés teljes futamideje alatt a lízingbeadót illeti meg. A lízingbevevő a gépjármű tulajdonjogát az ÁSZF X.60. pontjában foglalt kötelezettségek teljesítése esetén szerzi meg.

A felperesnek jelentős adósságai keletkeztek, a lízingdíj fizetéssel 2011. november 7-e és 2012. április 5-e között 162.694 forint hátralékba került, ezért az alperes 2012. április 6-án kelt levelében felszólította a felperest 162.694 forint megfizetésére.

A felperes 2012. május 31-én, 2012. június 7-én, majd 2012. június 25-én e-mailben kezdeményezte az alperesnél a lízingszerződés módosítását, illetve azt, hogy a tartozását a gépkocsi értékesítése útján rendezhesse.

Az alperes 2012. június 11-én kelt levelében tájékoztatta, hogy a szerződést 1.424.992 forintos lezárási ajánlat mellett 2012. június 22-i nappal tudja lezárni. 2012. július 2-án kelt válaszelevelében pedig arról, hogy az általa kért átütemezést nem áll módjában biztosítani, kérte, hogy a felperes az alperes megbízottját keresse fel. Az alperes levelét a postai szolgáltató „nem kereste” jelzéssel küldte vissza a szerződésben megadott ... számú címről.

2012. július 10-én az alperes megbízottja lezárási jelentésében tájékoztatta az alperest, hogy a felperest először telefonon, majd személyesen - mindkét székesfehérvári címén - többször megkísérelte elérni, de a felperes a megadott címeken nem volt elérhető.

Az alperes ezt követően a felperessel kötött lízingszerződést 2012. július 23-án azonnali hatállyal felmondta írásban és felszólította a felperest 1.432.887 forint megfizetésére. A postai szolgáltató a felmondást a ... számú címről „cím elégtelen” jelzéssel származtatta vissza.

A felperes 2012. szeptember első felében értesült arról, hogy az alperes azonnali hatállyal a lízingszerződést felmondta.

A felperes a felmondásban foglalt lízingdíjat nem fizette meg az alperesnek, a gépkocsi fellelhető voltáról nem tájékoztatta az alperest, ezért az alperes meghatalmazottja útján 2013. február 4-én feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, kérte a gépjármű körözésének elrendelését, a jármű lefoglalását és a gépkocsi részére történő kiadását.

A feljelentés folytán indult eljárásban a Székesfehérvári Rendőrkapitányság 2013. május 31-én a nyomozást felfüggesztette azzal, hogy a gyanúsított ismeretlen helyen van, vagy külföldön tartózkodik, felperes a bejelentett ..., illetve ... lakcímein nem tartózkodik, a személygépkocsi sem volt fellelhető.

A felperes a lízingszerződés felmondását követően ügyvédhez fordult, aki kezdeményezte a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását. A Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) 2017. (helyesen 2013.) június 7-én kelt határozatával a felek egyezsége alapján a felek viszonyát rendezte, mivel az alperes a 2013. július 23-án kelt felmondását - méltányolva felperes szociális helyzetét - visszavonta, és azt a felperes elfogadta. Ezt követően a felperes a lízingdíj tartozását rendezte, a törlesztő részleteket megfizette, ennek a tényről az alperes a Székesfehérvári Rendőr-főkapitányságot nem tájékoztatta. 2014. január 30-án 7 órakor a ... Megyei Rendőrkapitányság ...i Rendőrkapitánysága a felperest a Székesfehérvári Rendőrkapitányság által korábban kiadott elfogató parancs alapján a fia jelenlétében megbilincselte, őrizetbe vette, és a ...i Rendőrkapitányságra gépkocsival előállította, ahol a felperest rabosították, megmotozták, tőle ujjlenyomatot és DNS mintát vettek, majd 9:37 órától 11:36 óráig gyanúsítottként meghallgatták. Felperes a meghallgatása során előadta, hogy a

PBT előtt az alperessel időközben egyezséget kötött, de a gépjármű fellelhető voltára nem nyilatkozott, attól elzárkózott.

Ezt követően a ...i Rendőrkapitányság a felperes őrizetbe vételét megszüntette és a Székesfehérvári Rendőrkapitányság által elrendelt házkutatás alapján a gépjárművet megpróbálta felkutatni, de az eredménytelen maradt. A rendőrség 2014. február 5-én megkereste az alperes meghatalmazottját, tájékoztatva arról, hogy eljárást folytat nagyobb értékre elkövetett sikkasztás büntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt a felperessel szemben, aki a gyanúsítottkénti kihallgatása során elmondta, hogy a gépjármű az ő tulajdonát képezi, valóban volt rajta tartozás, de azt már kiegyenlítette és a szerződésben foglalt törlesztő részleteket a mai napig fizeti. Kérte, hogy nyilatkozzon arról, hogy a feljelentésben foglalt követelések fennállnak-e, vagy az oka fogyottá vált és a feljelentett az alperes felé valóban rendezte-e a tartozását.

Az alperes 2014. február 10-én kelt levelében tájékoztatta a rendőrkapitányságot, hogy a felperes a kiszámlázott fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, vele szemben lejárt tartozást az alperes már nem tart nyilván, ezért kérte, hogy a felperes ellen indult büntetőeljárást szüntesse meg.

2014. május 6-án a felperes pszichiátriai szakrendelésen megjelent, ahol depresszív hangulatot, „exogénia” miatti feszültséget, beszűkült, centrált gondolkodást, rossz közérzetet, tehetetlenség érzést állapítottak meg nála, valamint azt is, hogy szuicid gondolkodás explorálható.

A felperes végleges keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez, a jóhírnév védelméhez fűződő jogát, továbbá a személyes szabadsághoz, emberi méltósághoz és az egészséghöz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a büntető feljelentés alapján eljáró rendőrhatalóságot elmulasztotta tájékoztatni arról, hogy a felperessel a PBT előtt 2013. június 7-én megállapodást kötött, a felperes a fizetési kötelezettségeit a megállapodásban foglaltak szerint maradéktalanul teljesítette, ennél fogva lejárt lízingdíj tartozása nem maradt fenn.

Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek kamatai megfizetésére.

Keresetét arra alapozta, hogy a felperes 2014. január 30-án azért szenvedte el a kényszerintézkedéseket, rendőri intézkedéseket, mert bár az alperesnek tudomása volt arról a feljelentése és a nyomozás felfüggesztő határozat alapján, hogy a felperes ellen büntetőeljárás van folyamatban, és a 2013. június 7-i megállapodást követően arról is, hogy a felperesnek nincs tartozása, mégsem jelentette be a megváltozott körülményeket a nyomozóhatóság felé.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását indítványozta. Előadta, hogy a jogi képviselő 2013. február 14-én ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, mivel felmerülhetett a sikkasztás büntettének megvalósulása arra figyelemmel, hogy a gépjármű az alperes tulajdonát képezi, azt a felperes a lízingszerződés alapján volt jogosult használni. Az alperest a Székesfehérvári Rendőrkapitányság 2013. május 31-én a nyomozás felfüggesztéséről tájékoztatta arra hivatkozva, hogy a gyanúsított ismeretlen helyen, vagy külföldi helyen tartózkodik.

A PBT előtt benyújtott kérelme nyomán 2016. (helyesen 2013.) június 6-án egyezséget kötöttek, mely alapján az alperes a felmondását visszavonta és a lízingszerződést visszaállította. A rendőrkapitányság az alperes képviselőjét 2014. február 5-én kelt levelében hívta fel nyilatkozattételre, melynek az alperes 2014. február 10-én kelt válaszlevelében eleget tett.

Azzal védekezett, hogy a feljelentése nem volt jogellenes, alaptalan, a felperesre vonatkozó sértő, valótlan állítást nem tartalmazott. A felperes az őrizetbe vételét elrendelő határozat ellen panasszal nem élt.

A rendőrség 2013. május 31-én kelt védő kirendelésére vonatkozó határozatot a felperes csatolta, amiből arra lehetett következtetni, hogy a felperesnek tudomása volt a büntetőeljárásról, így felperes is kapcsolatba léphetett volna a nyomozóhatósággal. Az alperes az ügyvéd tanúkénti meghallgatásához az ügyvédi titoktartás alóli felmentést nem adta meg, utalva arra, hogy a felperes

a feljelentésben foglalt tényállítások megtételét nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget, valamint külön felhívásra 120.000 forint le nem rótt kereseti illetéket a Magyar Államnak. Megállapította, hogy az állam által előlegezett 127.797 forint szakértői díjból álló költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1), (3) bekezdését, 76. §-át, 78. § (1), (2) bekezdését, 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjait, 339. § (1) bekezdését, 340. § (1) bekezdését, 350. § (1), (4) bekezdéseit.

A bizonyítékokat értékelve azt állapította meg, hogy az alperes megbízásából eljár ügyvéd 2013. február 14-i büntető feljelentésében valótlan tényt nem állított, amikor előadta, hogy a felperes a pénzügyi lízingszerződésben foglalt fizetési kötelezettségének nem tett eleget, és a lízingszerződés azonnali hatályú felmondása alapján megszűnt a gépkocsira vonatkozó kizárólagos birtoklási és használati joga. Az is megfelelt a tényeknek, hogy az alperes megbízottjának a megadott címeken a felperest nem sikerült elérnie. Az alperes meghatalmazottja a nyomozást ismeretlen tettes ellen kérte megindítani, és a gépkocsi tárgykörözését kérte elrendelni. A feljelentés felperesre nézve indokolatlanul sértő, bántó, megalázó kijelentéseket nem tartalmazott.

Az EBH2002. 624. számú eseti döntésre hivatkozva akként foglalt állást, hogy valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése büntető feljelentés megtétele önmagában a személyiség elleni per megindítására nem ad alapot. Idézte az EBH2011. 2408., illetve EBH2011. 2396. számú eseti döntéseiből is, hogy vélemény a becsületet vagy az emberi méltóságot akkor sértheti, ha a kifejezés módjában indokolatlanul bántó, vagy sértő, lealacsonyító. Való tényekből az érintett által levont tartalmi következtetés, amennyiben az nem okszerűtlen, jóhírnév sértés megállapítására nem ad alapot.

Kiemelte, hogy a felperes nem volt elérhető az általa bejelentett címeken. Felperes csupán 2014. május 22-én jelentkezett be arra a címre, ahol ténylegesen lakott. A felperes őrizetbe vételét a Székesfehérvári Rendőrkapitányság rendelte el, azt a ...i Rendőrkapitányság foganatosította, felperes elfogására, őrizetbe vételére, megmozgatására, rabosítására, majd gyanúsítottkénti meghallgatására 2014. január 30-án emiatt került sor a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 16. § (1), (3), (4) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, a 18. § (4) bekezdése, a 19. § (1) bekezdése és egyéb rendelkezései alapján.

A sérelmezett cselekményeket nem az alperes, hanem a rendőrhatalóság az Rtv. rendelkezései alapján végezte, azok megfeleltek a jogszabályi előírásoknak, a felperes a rendőrség intézkedései ellen panasszal nem élt.

A szakértői véleményt elemezve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes személyiségében negatív változás nem következett be, a pszichotraumatizáció, neurotikus, szenzitív személyiségnél provokálhat regresszív reakciót, pánik jelenséget, amelyek a rendszeres és adekvát pszichiátriai kezelés mellett átmenetinek tekinthetők.

Azt is megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem volt jogosult a büntető feljelentés visszavonására, a feljelentésben foglalt tények megfeleltek a valóságnak, az alperesnek nem volt ráhatása arra, hogy a felperest a rendőrség elfogta, mivel amennyiben a felperes az ismert címét a lakcímnnyilvántartóba határidőben bejelentette volna, lehetősége lett volna arra, hogy őt a rendőrség gyanúsítottként megidézze.

Az alperes mindezek alapján nem sértette a felperes becsületét, emberi méltóságát, a személyes szabadsághoz, a jóhírnévhez és az egészséghez fűződő személyiségi jogát. Fentiekre tekintettel a keresetet elutasította.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és az alperes kereset szerinti marasztalását.

Kiemelte a tényállás kapcsán, hogy az alperes ugyan meglehet joggal tett feljelentést ellene 2013. február 4-én, de azt követően, hogy vele 2013. június 7-én a PBT előtt mindenre kiterjedő egyezsége kötött, a felperesnek többé nem volt hátraléka az alperes felé.

Ebben a megváltozott helyzetben az alperestől elvárható lett volna, hogy a megváltozott tényállást bejelentse a rendőrség felé, illetve tájékoztassa a felperest és a jogi képviselőjét, hogy a fenti ügyben büntetőeljárás indult a felperessel szemben. Az alperes ezt a tájékoztatást annak ellenére sem tette meg, hogy az egyezségkötést megelőző napon átvette a rendőrségnek azt a határozatát, amellyel a felperes elleni büntetőeljárást az ismeretlen címen tartózkodása hiányára hivatkozással, felfüggesztette.

Hangsúlyozta, hogy a felperesnek semmilyen tudomása nem volt arról, hogy ellene büntetőeljárás folyik.

Az alperes pedig minden adatát, így az addig ismeretlennek vélt lakcímét is megismerte a PBT előtti egyezséget követően. Nyomatékosan indokolta volna ez, hogy a fenti tájékoztatást megadja, illetve a rendőrség felé a bejelentést megtegye.

Amikor az alperes végre értesítette a rendőrséget a megkeresésre arról, hogy a felperes a tartozását rendezte, már a következő napon megszüntette a rendőrség a felperes ellen indult büntetőeljárást. Mindebből következik, hogy nem került volna sor meghurcoltatására és megaláztatására alperes mulasztása hiányában. Amennyiben bejelentést tett volna az alperes a rendőrhatalom felé, a felperest nem érték volna kényszerintézkedések. Az alperes mulasztása és az őt ért sérelmek ezért ok-okozati kapcsolatban vannak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul hagyta figyelmen kívül ezt az összefüggést és foglalkozott részletesen azzal, hogy mi vezetett az alperes feljelentéséhez a Békéltető Testületi üléshez, valamint a Békéltető Testület előtti egyezséghez. Ezeknek az érvényesített jog szempontjából nem volt jelentőségük.

Hivatkozott arra, hogy lényegében az alperes a rendőrhatalom felé történő bejelentési kötelezettség elmulasztásával a felperes álláspontja szerint kimerítette a Btk. 281. § (1) bekezdés szerinti, „mentő körülmény elhallgatása” büntett törvényi tényállását, legalábbis a helyzet ehhez hasonló.

Az elsőfokú bíróság által idézett eseti döntéssel szemben a felperes hivatkozott a BH2008. 212. számú bírósági határozatra, mely szerint a nem vagyoni hátrány megítélése szempontjából abból indokolt kiindulni, hogy a büntetőeljárás megindítása és lefolytatása súlyos beavatkozás a személy életébe, társadalmi megítélésébe, a róla kialakított véleményt hátrányosan befolyásolja, a nem vagyoni kártérítés kötelezettségét már önmagában az eljárás megindítása megalapozza.

Hivatkozott arra, hogy a tényleges lakhely az alperes előtt ismertté vált a PBT előtti tárgyaláson, annak ellenére, hogy akkor még a budapesti hajléktalan szállóra volt bejelentve. Ennek az volt az oka, hogy még nem tudta elintézni a terület külterület, zártkerti jellege miatt a bejelentkezését a címére, tényleges lakhelyére.

Hivatkozott arra, hogy a lakcímnek semmi jelentősége nem volt ahhoz a tényhez képest, hogy az alperes az egyezséget és annak nyomán megváltozott tényállást nem jelentette be a rendőrhatalomhoz.

Álláspontja szerint a felperes jogséremlme nem annak a következménye, hogy a felperes lakcíme helyes volt-e vagy sem, hanem annak a következménye, hogy alperes a PBT előtti egyezséget követően nem tette meg a tőle elvárható bejelentést és az eljárás nem került megszüntetésre. Elmulasztotta bejelenteni a rendőrhatalom felé, hogy a korábban bejelentett bűncselekményi feljelentése okafogyottá vált, mert a felperessel mindenre kiterjedő egyezséget kötött. Ebben a kötelezettségében nem befolyásolta az a körülmény, hogy a felperesnek mi a lakcíme.

Fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy a felperes nem a feljelentés visszavonásának elmulasztását róta az alperes terhére, hanem azt, hogy a feljelentésben tett tényállítását nem helyesbítette az időközben bekövetkezett változásokkal, illetve a büntetőeljárás szempontjából releváns

körülményeket nem jelentett be a hatóságnak.

Megítélése szerint téves az az elsőfokú bírósági következtetés is, hogy az alperesnek nem volt ráhatása, hogy a felperest a rendőrség elfogta.

Kiemelte, hogy a felperesnek nem volt tudomása arról, hogy ellene büntetőeljárás folyik, nem volt indok, hogy azzal szemben védekezzen. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság következtetése téves, mivel ha bejelenti a felperes a macskahegyi lakcímét, akkor is ugyanaz az eljárás zajlott volna le, amire sor került 2014 januárban. A lakcímen került sor ugyanis az intézkedésekre, a rendőrség ott tört rá a felperesre.

Ebből következően a rendőrségi eljárás atrocitását nem a felperes lakcímbeljelentéssel kapcsolatosan állított mulasztása váltotta ki, hanem az, hogy a rendőrségnek csak az alperes feljelentése szerinti információ állt rendelkezésre, mely szerint a felperes elsikkasztotta az autót.

Kiemelte, hogy a rendőrségi nyomozást felfüggesztő határozatra tekintettel az alperesnek kötelessége lett volna bejelenteni az általa ismert lakcímet. Csatolt a fellebbezéséhez egy az alperes által 2013. június 20-án, illetve 2013. július 4-én a felperes macskahegyi címére írt levelet.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Kiemelte, hogy a felperes az eljárásban a rendőrség egyes intézkedéseit tartja sérelmesnek, ugyanakkor az alperesnek a rendőrség eljárására nem volt ráhatása. Az alperes magatartása nem volt jogellenes és személyiségi jogsértő sem. A feljelentés megfogalmazásában, tartalmában nem volt jóhírnév vagy becsületsértő, nem tartalmazott valótlan tényeket. A szakértői vélemény alapján az alperesi magatartás és a felperes személyiségzavara nem hozható összefüggésbe, a felperes egészségi állapotában sem hozott változást a 2014. januári rendőri intézkedés. Hangsúlyozta, hogy a felperest ért eseményekhez a felperes terhére eső címbeljelentés elmulasztása vezetett, a felperes elérhetőségének jelentősége van az ügyben, az ÁSZF 61/a szerint a felperes köteles lett volna az alperest az adataiban történt változásról tájékoztatni. Utalt arra is, hogy a feljelentés részét képezte az a tény is, hogy a tulajdonát képező gépjármű nem került az alperes birtokába. Ezen a PBT előtti egyezség sem változtat, mivel a gépjármű hollétére vonatkozó információt a felperes a büntetőeljárás során 2014. január 30-án tett vallomásában sem adta meg. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság okszerűen utasította el a keresetet.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott bizonyításokat a szükséges körben lefolytatta, az elsőfokú eljárás szabályait megtartotta.

Helyesen indult ki abból, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) alapján kellett elbírálni a keresetet, a felperes állított személyiségi jogsérelmei a kereset előadása alapján 2014. január 30-án, az új polgári törvénykönyv hatályba lépése előtt következtek be. A keresetben a később hatályba lépett Ptk.-ra utaló anyagi jogi szabály megjelölése nem akadályozta a keresetben érvényesített azonos tartalmú jog érdemi elbírálását.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást helyesbíteni, pontosítani és ki kellett egészíteni egyrészt azzal a csatolt lízingszerződés alapján, hogy a lízingszerződés ÁSZF VI./37. pontja értelmében a felperes a szerződés időtartama alatt a felperes jogosult volt birtokában tartani és használni a perbeli gépjárművet.

Továbbá azzal a büntetőiratok részeként csatolt e-mailek alapján, hogy a felperes 2012. tavaszán és nyarán több e-mailt küldött az alperesnek, melyben kérte a szerződés lezárását, és annak érdekében a gépkocsi értékesítéséhez való hozzájárulást, illetve kifogásolta, hogy kérelmeire nem kapott válaszokat, nem tudta ezért lezárni a szerződést. Az alperes válasz e-mailjeiben rendszeresen arról

tájékoztatta a felperest, hogy e-mailjeit feldolgozták, az illetékes osztályhoz továbbították. Pontosítani kellett azzal is, hogy a felpereshez ténylegesen nem érkeztek meg az alperes postai úton küldött válaszai, illetve az írásbeli felmondása és az a felszólítás, miszerint át kell adnia a gépjárművet az alperes megbízottjának, ezeket az alperes az ÁSZF. XII.75. pontja alapján tekintette kézbesítettnek.

A csatolt e-mailek alapján az is megállapítható, hogy a felperes 2012. október 1-jei e-mailben panaszt jelentett be az alperes felé az eljárása miatt, melyben közölte azt is, hogy az alperes ügyfélszolgálatánál személyesen eljárva értesült a felmondásról, a felmondás jogszerűségét már ekkor is vitatta.

Az alperes a feljelentésből megállapíthatóan azt adta elő a nyomozhatóságnak, hogy írásban tájékoztatták az ügyfelet a birtoklási, használati joga megszűnéséről, és a megbízottnak nem sikerült a felperest a megadott elérhetőségein elérni, a tartozást nem egyenlítette ki, a gépjármű sem került vissza az alpereshez.

A felperes 2013. áprilisában kezdeményezte a PBT eljárását a felmondás jogszerűségét vitatva, a felperes és alperes közötti egyezségkötésre 2013. június 6-án került sor.

Az alperes a 4/A/11. alatt csatolt érkeztető bélyegzővel ellátott irat által igazoltan 2013. június 6-án kézhez vette a rendőrség felfüggesztő határozatát a feljelentése nyomán felperessel, mint gyanúsítottal szemben elrendelt nyomozás felfüggesztéséről, tudomása volt ezáltal arról, hogy a feljelentése alapján a felperessel mint gyanúsítottal szemben folytatnak eljárást a hatóságok.

... tanúvallomása, és azt cáfoló bizonyíték hiányában megállapítható volt, hogy a felperes elfogására a felperes kiskorú gyermeke jelenlétében került sor, és a kényszerintézkedés a felperest megviselte.

A fentebb kiegészített és pontosított tényállás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival csak részben értett egyet az alábbiakra figyelemmel.

A felperes személyiségi jogi igényt érvényesített. Abból kellett kiindulni, hogy a felperes elfogása, és a rendőrség által alkalmazott büntetőeljárási intézkedések, kényszercselekmények a felperes bizonyos személyiségi jogaiba beavatkozást jelenthettek. A feljelentés tartalma nem volt a per tárgya. A jóhírnév Ptk. 78. § (2) bekezdése szerinti sérelme önmagában a hatóság előtti bejelentés elmaradásával nem valósult meg, az elsőfokú bíróság a jóhírnév-sértés tekintetében, ezért helyesen utasította el a keresetet. A hatósági személyeken kívül az érintett által ismert személy, a fia jelenlétében történt elfogás, a kényszercselekményekről tudomás szerzés hátrányosan érintheti azonban a felperesről kialakított képet, a Ptk. 76.§ szerinti becsülethez való jog sérelme ezért nem volt kizárt. Úgyszintén megvalósulhatott a Ptk. 76. § szerinti személyes szabadsághoz való jog sérelme az elfogás, őrizetbe vételen keresztül, valamint a Ptk. 76. § szerinti lelki egészséghez való jog sérelme a kényszerintézkedések folytán köztudomásúan átélt hátrányok, kellemetlenségek miatt, súlyosabb esetben, maradandó lelki egészségkárosodás miatt. Az emberi méltóság, mint a Ptk. 76. §-a szerinti általános személyiségi jog a fent nevesített személyiségi jogok mellett nem volt érintett, a felperes nem tett panaszt a rendőrség eljárása kapcsán, a rendőrség részéről megalázó bánásmódra nem lehetett következtetni.

A keresetben foglaltak alapján azt kellett vizsgálni, hogy az alperes a felperes által állított magatartásával (perbeli esetben mulasztással) okozott-e a felperes fent nevesített, érintett személyiségi jogaiba olyan a Ptk. 75. § (1) bekezdésével összhangban nem álló beavatkozást, ami szükségtelen, ezáltal jogosulatlan és személyiségi jogsértésként értékelhető. Nem önmagában annak volt ennél fogva jelentősége, hogy a rendőrség kényszerintézkedései jogszerűek, törvényesek voltak-e az Rtv. elsőfokú bíróság által idézett rendelkezései alapján, vagy a feljelentés valós vagy valótlan tényállításokat tartalmazott. Helyesen hivatkozott a fellebbező arra, hogy szükségtelenül elemezte részletesen az elsőfokú bíróság a felperes cselekvését, lakcímbejelentéssel kapcsolatos magatartását,

valamint a feljelentés tartalmát is. Az a körülmény, hogy a felperes maga sem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, a Ptk. 4. § (4) bekezdésére figyelemmel nem zárta ki azt, hogy az alperes jogellenes, illetve felróható, személyiségi jogaiba beavatkozást jelentő magatartására hivatkozva igényt érvényesítsen.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az alperesi magatartás vizsgálata körében egyrészt annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy az alperes a felperessel kötött szerződésével összefüggően sikkasztás miatt kezdeményezett büntetőeljárást. Bár a feljelentését ismeretlen tettes ellen tette, a feljelentés tartalmából kitűnik, hogy a bűncselekményként jelölt magatartás az, hogy a felperes a felmondás ellenére nem adta vissza a gépkocsit és nem elérhető. A feljelentés tartalma alapján emiatt gyanította azt az alperes, hogy a felperes a tulajdonát képező gépkocsiról szándékosan jogosulatlanul rendelkezett, vagy azt eltulajdonította. A feljelentés szerinti a Btk. 317. § (1) bekezdése szerinti sikkasztás gyanúja - a feljelentés tartalma alapján - ezért a felperessel szemben merült fel. Ugyanakkor a felperes - bár a címváltozást sem az alperes, sem a hatóságok felé nem jelentette be - az alperessel az e-mailek tanúsága szerint folyamatosan kommunikálni próbált, az e-mailekből az tűnt ki, hogy a gépjárművet nem kívánta az alperes rendelkezési jogosultsági köréből annak jóváhagyása nélkül kivonni. A PBT előtt megkötött egyezség időpontját, a szerződés helyreállítását és az elmaradt részletek rendezését követően a fenti előzményekre is figyelemmel pedig már nyilvánvalóvá kellett, hogy váljon az alperes számára, hogy a felperes nem próbált a gépkocsival eltűnni, sikkasztással nem gyanúsítható. Különösen arra tekintettel volt kizárható a bűncselekmény gyanúja, hogy a szerződés helyreállítását követően jogszerűen tarthatta birtokában a felperes a gépjárművet az ÁSZF. VI/37. pontja alapján.

A felperes nem közölte a rendőrséggel a meghallgatásakor a gépkocsi fellelhetőségének helyét, de a szerződés helyreállítására figyelemmel, ebből sikkasztásra nem lehetett következtetni. Az ÁSZF VI/41. pontja alapján a szerződés fennállása alatt az alperes felé állt fenn csak kötelezettsége a felperesnek az ellenőrzést lehetővé tenni, azaz a gépjárművet bemutatni.

A bűncselekmény gyanúja miatt indult eljárásban a felperest mentő körülményekre vonatkozó információk az alperes rendelkezésére álltak. Az alperes nem természetes személy, ezért a fellebbezésben hivatkozott Btk. 243. § szerinti mentő körülmény elhallgatása a vonatkozásában nem merülhet fel, ugyanakkor a büntető jogszabályhely is kifejezésre juttatja azt a kötelezettséget, hogy amennyiben tudomása van valakinek a hatóság által nem ismert mentő körülményről és a terhelt elleni eljárásról, azt a hatóság tudomására kell hoznia. Ennek elmaradása ezért büntetőjogi értékelés nélkül is mulasztás, amely a Ptk. 339. § (1) bekezdéséből fakadó károkozás általános tilalmára is figyelemmel felelősséget alapozhat meg az ezzel összefüggően bekövetkezett nem vagyoni kárért, személyiségi jogi sérelemért.

A 2013. júliusi egyezség megkötése és a szerződés helyreállítása, valamint a hátralék rendezése óta jelentősebb idő telt el a 2014. januári kényszercselekményekig, ezért a hatóság felé történő bejelentés elmaradását mulasztásnak kellett tekinteni, mely mulasztás a felperest érintő kényszercselekményekkel szorosan összefüggőt.

A szerződés felperesre kedvező körülményeinek, a szerződés helyreállítására vonatkozó megegyezésnek, a tartozás megszűnésének bejelentése alkalmas lett volna a büntetőeljárás rövid időn belüli megszüntetésére, amit a nyomozást megszüntető határozat tartalma is alátámasztott. Ezáltal elkerülhetőek lettek volna a későbbi kényszercselekmények is. Téves volt ezért az az elsőfokú bírósági következtetés, hogy az alperes magatartásának nem volt hatása az elszenvedett kényszercselekményekre. Az alperesnek nem a feljelentést kellett visszavonnia, hanem csak a

megváltozott és általa megismert felperest mentő körülményeket kellett volna a hatóság tudomására hoznia. Az oksági kapcsolat releváns is, mivel a büntetőeljárás megszüntetésére alkalmas bejelentés elmulasztása nemcsak a hatóság erőforrásait működteti feleslegesen, hanem rendszerint a gyanúsítottnal szemben felesleges büntetőeljárási cselekményekhez, közte a perbelihez hasonló, a személyiségi jogokat szükségtelenül korlátozó kényszerintézkedésekhez vezethet.

Az, hogy a felperes az adataiban történő változást, a szerződésben kikötöttek ellenére nem jelentette be, közrehatott a sérelmek bekövetkeztében, mivel egy bejelentés esetén az elfogató parancs kibocsátására nem kerül sor. Másrészt a felperes e-mailjei alapján abban a tudatban lehetett, hogy az alpereshez a kérései eljutottak, csak nem kapott rájuk választ. A felperes 2013. szeptemberében még az ügyfélszolgálatot is felkereste. Nem volt adat arra, hogy a felperesnek jelezték volna bármilyen módon, különösen az ügyfélszolgálat felkeresésekor, vagy a felperes által használt e-mailes kommunikációs csatornán küldött válasz e-mailekben, hogy postai úton nem elérhető, a küldeményeket nem kapja meg, ezért szükséges az elérhetősége megadása. A felperes alperes általi elérhetőségének hiányából fakadó problémák ezáltal nem kizárólag a felperesi magatartásra vezethetők vissza. A felperes magatartása ennél fogva csak a nem vagyoni kártérítési igény kapcsán volt értékelhető.

A felperes fentiek alapján bizonyította az alperes mulasztását, és azt, hogy ennek következtében szükségtelenül szenvedte el a személyiségi jogait érintő rendőrségi beavatkozásokat, az alperes mulasztása ezért személyiségi jogsértést valósított meg. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetben megjelölt magatartás és a felperes által előadott sérelem keretei között, a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Ptk. 76. §-a szerinti személyiségi jogsértést a becsület, a személyes szabadság és a lelki egészséghez való jog megsértése tekintetében.

A jogsértés megállapításán túl a Ptk. 339. § (19 és (4) bekezdése, a Ptk. 84 § (1) bekezdés e) pontja alapján rendelkezett a nem vagyoni kártérítésről, mint a személyiségi jogsérelem szubjektív következményéről. Az alperes nem igazolt olyan magatartást, melyből arra lehetett következtetni, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, ezért a személyiségi jogsértés szubjektív jogkövetkezményei alól nem mentesülhetett.

A nem vagyoni kártérítés összegszerűsége körében a másodfokú bíróság értékelte, hogy a jogsértés több személyiségi jogot is érintett, köztük a személyi szabadságot, ezért azt jelentős súlyúnak minősítette.

Azt is figyelembe vette, hogy a felróhatóság kisebb mértékű, és a sérelemhez a felperes szerződésszegése is hozzájárult. Az alperes nyilvánvalóan nem szándékosan válaszolt postai úton az elektronikus levelekre anélkül, hogy erre a válasz e-mailekbe utalt volna. Az sem tekinthető szándékosnak, hogy nem tett említést a feljelentésében a felperes elektronikus leveleiről, illetve a hatóság felé sem azért mulasztotta el megtenni az egyezséget követően a bejelentést, mert valamely alkalmazottja vagy közreműködője hátrányt kívánt okozni a felperesnek. A bejelentés elmaradása a rendelkezésre álló adatok alapján abból adódhatott, hogy a felperessel való szerződéses jogviszonyra vonatkozó információk nem találkoztak az alperes belső szervezetén belül sem, a szerződéses jogviszony, annak helyreállítása, az e-mailek, illetve a büntetőeljárásra vonatkozó információk tekintetében. A jogi személy azonban a külvilág felé egységes szervezatként jelenik meg, szerződéses kapcsolatokban és harmadik személyek felé sem hivatkozhat a felelősége kimentése érdekében a szervezeti belső kommunikációjára, arra, hogy a releváns információk különböző szervezeti egységeinél álltak rendelkezésre. A felróhatóság kapcsán kellett értékelni azt is, hogy a felperes szerződésszegése, lakcímváltozás bank felé történt bejelentésének elmulasztása

közrehatott az őt ért sérelem bekövetkeztében.

A felperes előadásából, a tanúvallomásokból is megállapítható volt, és a szakvélemény is megerősítette, hogy a felperes szenzitívebb személyiség volt. Figyelembe kellett venni ezért, hogy a felperest személyiségénél fogva érzékenyebben érintették az őt ért rendőrségi kényszerintézkedések és a foganatosított eljárási cselekmények, valamint azt is, hogy ezeket életében először élte át. A szakvélemény azt azonban nem támasztotta alá - ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította -, hogy a felperesnél emiatt maradandó lelki egészségkárosodás alakult ki. A tanúvallomások alapján sem volt olyan sérelem megállapítható, mint ami az elfogás, a személyi szabadságot korlátozó eszközökkel, a börtönviszonyok közismert nehézségeivel összefüggően keletkező, a bírósági gyakorlatban is nagyobb összeggel értékelt sérelmeken túlmutató sérelem elszenvedését támasztaná alá.

Mindezeket a körülményeket mérlegelve a személyi szabadság korlátozásával együtt járó, személyiségi jogsértéseknél kialakult bírósági gyakorlatban megítélt nem vagyoni kártérítések összegeit is szem előtt tartva, a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján 700.000 forint nem vagyoni kártérítést látott arányban állónak a megállapított jogsértések miatt.

A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet megváltoztatva ezen összeg, valamint ennek a Ptk. 360. § (1) bekezdése és a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti 2014. január 30-tól járó késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése helytálló volt.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben a keresetet elutasító döntést helybenhagyta, a szakértői díj viselésére is kiterjedően. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis a szakértői bizonyítás nem vezetett olyan eredményre, amely miatt annak költségében az alperest lehetett marasztalni a Pp. 80. § (2) bekezdésére figyelemmel.

A fellebbezés részben vezetett eredményre, a megállapított jogsértés és a megítélt nem vagyoni kártérítésre figyelemmel a másodfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát első- és másodfokon is közel egyenlőnek találta, ezért a Pp. 239. § és a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a peres felek maguk kötelesek első- és másodfokú költségeiket viselni.

A másodfokú bíróság a kereseti és fellebbezési illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (R.) 13. § (2) bekezdése alapján, illetve a 14. §-a alapján határozott a rendelkező részben foglaltak szerint, figyelemmel arra, hogy a fellebbezési szakban a felperes részére engedélyezett teljes személyes költségmentesség az R. 5. § (5) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásra nem hat ki.

Budapest, 2018. október 05.

dr. Kisbán Tamás s.k.  
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.  
előadó bíró

dr. Mózsik Tímea s.k.  
bíró